

Lääne-Virumaal kaardistatakse pärandkultuuri objektid

Projekti "Metsanduslik pärandkultuur - ühise kultuuriruumi avardaja" raames kaardistatakse eelmiste pölvkondade kultuuripärand, et tagada selle säilimine.

Vaike Pommer
projekti juht
toimetus@virumaateataja.ee

Riigimetsa majandamise keskus (RMK) ning Soome partnerite, metsamajanduse arenduskeskuse Tapio ja konkurentsi-võime instituudi TTS ühise projekti "Metsanduslik pärandkultuur - ühise kultuuriruumi avardaja" idee on inventeerida maa- ja metsaomandist sõltumata pärandkultuur Virumaal, Pärnu- maal ja saartel.

Euroopa tõukefondide Lõuna-Soome ja Eesti piirõletava koostõo programmist rahastatud projekti kestus on kolm aastat ja maht ligi miljon eurot.

Pärandkultuur on meile eelmistelt pölvkondadelt pärandatud või pärandunud eluviisi märgid. Projekt tegeleb mittekaitstava pärandkultuuriga. Suurem osa sellest on just met-saaladele peitunud ja rahvusliku kultuuripärandina siiani teadvustamata.

Projektitegevustest mahukamad on mitmesugused teavitusõritused, sest uldise teadlikkuse tõusu korral on võimalik vähendada ka pärandkultuuri objektide hävimise risk.

Teine ulatuslikum tegevus on viia kindlale meetodikale tuginedes koolitatud kohalike inventeerijatega läbi maa- või metsaomandist sõltumata metsandusliku pärandkultuuri inventuur tänaste omavalitsuste lõikes.

Kantakse andmebaasi

Inventuuri käigus kaardistatud pärandkultuuri objektid kantakse maaameti juures paiknevasse avalikult kasutatavasse andmebaasi <http://xgis.maaamet.ee/>. Seal on juba ligi 7000 eelneva nelja maakonna (Harju-, Järva-, Lääne- ja Raplamaa) kaardistamisel kirjeldatud objekti. Pärandkultuuri inventuuri andmed on oma süsteemsuse ning põhjalikkusega algallikaks arvukatele tulevastele süvuuringutele.

Projektitegevusi alustati maakondlike teavituspäevadega Tallinnas, Rakveres ja Jõhvis. Nende käigus ja omavalitsuste toel leiti üles kohalikud koduloovuvilised, aktiivsemad metsaomanikud ja muidu tegusad inimesed.

Tänu kohalike seast leitud

inventeerijatele jäevad koha-peale koolitatud ja pühendunud inimesed, kes pärandkultuuri teemat ei unusta. Sellega moodustub toimiv inventeerijate võrgustik, kes saavad oma teadmistega olla abiks ka projekti lõppemise järel.

Pärandkultuuriobjektide leidmine, pildistamine ja kaardistamine on inventeerija tõo lihtsam ja konkreetsem osa. Hoopis suurem on tema kui misjonäri roll.

Inventeerija peab suhtlema omavalitsusega ja selgitama inventuuri eesmärke ning ennetama vastuseisu objektide kaardistamiseks.

Ta peab suhtlema metsaomanikega, innustama neid nägema pärandkultuuri objektis värtust ka kõigi teiste jaoks ning juhatama, kust saada nõu ja toetust objektide majandamiseks või korrastamiseks.

Tuleb hoida

Lisaks on inventeerija kohustus suhelda muinsuskaitse spetsialistidega, et riikliku kultuurivärtusega objektid saaksid riikliku kaitse.

Kui inventuur on edukalt käivitunud, alustatakse metsaomanike pärandkultuurialase koolitamisega. Pärandkultuuri säilimine on võimalik ainult omanikuhoiu kaudu. Kui oma-

Verstapost Oandul.

nik teab oma maal paiknevate objektide kultuurivärtust ja mõistab nende hoidmise tähtsust, siis on juba oluliselt vähenenud nende objektide hävimise risk. Koolitused ongi kesken-dunud omanikuhoiu tähtsustamisele ja eesmärgile jõuda omaniku abistamisel arusaamisele, et pärandkultuuri hoidmine li-sab maale värtust ja maaomanikule väarikust ilma tavärapärast majandustegevust piiramata.

Ettevõtlikumatel metsaomanikel on praktikagruppide vahe-tuse korras võimalus tutvuda metsandusliku pärandkultuuri eksponeerimise ja ettevõtluses rakendamisega Soomes.

Lääne-Virumaa inventeerijate kontaktid

Haljala vald

Mehis Maipuu: mehism@emkk.ee; 5271125

Kadrina vald

Ülle Visnapuu: Ylle.Visnapuu@keskkonnaamet.ee; 5289402

Andres Urbas: andres.urbas@mail.ee; 523680

Rakke vald

Janek Kivi: janek.kivi@mail.ee; 53468016

Rakvere vald

Uuno Niilo: intervento@hotmail.ee; 53425678

Rägavere vald

Katrin Kärner: katarina246@hotmail.com; 5139479

Sõmeru vald

Tiia Tulvik: tiia@arenduskeskus.ee; 58505150

Vihula vald

Triin Neljandik: triin.neljandik@rmk.ee; 5063944

Vinni vald

Hillar Leer: leermees@hotmail.ee; 5283125

Merle Soidla: merle76@hotmail.ee; 53425005

Kaia Ljaš: kaialjash@hotmail.ee; 5051150

Viru-Nigula vald

Priit Übius: priit.biis@mail.ee; 5641212

Väike-Maarja vald

Marju Metsman: marju@v-maarja.ee; 5263831